

Μουτσάνας Ελευθέριος Παιδίατρος

ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΖΟΥΝ ΤΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΤΟΥΣ ΣΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΤΟΥΣ

Καθώς μεγαλώνει και ωριμάζει το παιδί, αλλάζουν οι ικανότητες, τα ενδιαφέροντα και οι ανάγκες του. Έτσι, με το πέρασμα του χρόνου, πρέπει να αλλάζει και η συμπεριφορά των γονιών απέναντι του.

Γι' αυτό τον λόγο, ό,τι κάνουν όταν το παιδί είναι στο νηπιαγωγείο, δεν είναι απαραίτητα σωστό και όταν έλθει η ηλικία του δημοτικού σχολείου, ενώ αυτά που κάνουν οι γονείς όταν το παιδί τους πάει στο δημοτικό, είναι σίγουρο, ότι δεν επαρκούν όταν αυτό μπει στην εφηβεία. Η καλή γονική συμπεριφορά πρέπει να προσαρμόζεται στο στάδιο ανάπτυξης και στην προσωπικότητα του κάθε παιδιού. Για να γίνουν οι γονείς αποτελεσματικοί, πρέπει «να μπούνε» στη νοοτροπία της ηλικίας του παιδιού: να μπορούν να καταλάβουν πώς σκέφτεται, πώς αισθάνεται και τι του συμβαίνει στο συγκεκριμένο στάδιο ανάπτυξης. Π.χ. αν το μωρό ξυπνάει μέσα στη νύχτα με κλάματα ή το παιδί των τριών χρονών έχει φοβερά ξεσπάσματα θυμού ή το έφηβο παιδί διαφωνεί με ό,τι κι αν του λένε, δε σημαίνει ότι αυτοί έχουν κάνει κάποιο λάθος στην ανατροφή. Όλες αυτές οι συμπεριφορές αποτελούν φυσιολογικό κομμάτι της βρεφικής, της νηπιακής και της εφηβικής ηλικίας αντίστοιχα και οι γονείς πρέπει να τις γνωρίζουν και να τις αναμένουν.

Τα πιο δύσκολα στάδια της ανάπτυξης είναι της νηπιακής ηλικίας και της πρώιμης εφηβείας. Στη νηπιακή ηλικία οι διαμάχες σχετίζονται με το τι θα φορέσει, τι θα φάει και με τι θα παίξει. Στην πρώιμη εφηβεία οι συγκρούσεις αφορούν κυρίως την καθαριότητα του δωματίου, τον χρόνο που αφιερώνει στη μελέτη για το σχολείο και την ώρα επιστροφής από τη βραδινή έξοδο. Η αντιδραστικότητα του νηπίου και η εριστικότητα του εφήβου αποτελούν φυσιολογικές συνέπειες της ανάπτυξης των παιδιών. Σχετίζονται με την επιθυμία για περισσότερη ανεξαρτησία και συμπιπτουν χρονικά με τη βελτίωση της ικανότητας για διατύπωση επιθυμιών και αντιρρήσεων. Έτσι, μόλις το παιδί νηπιακής ηλικίας αποκτήσει την ικανότητα να χρησιμοποιεί τον λόγο για να επικοινωνεί, μπορεί να εκφράσει την αντίθεσή του στους περιορισμούς που προσπαθούμε να του επιβάλουμε. Μόλις το

παιδί της εφηβικής ηλικίας αποκτήσει την ικανότητα να χρησιμοποιεί τον λογικό συλλογισμό των ενηλίκων, μπορεί να διαφωνήσει μαζί μας.

Επειδή τα αδέρφια διαφέρουν μεταξύ τους από άποψη ηλικίας, προσωπικότητας, ταλέντων και ενδιαφερόντων, δεν πρέπει οι γονείς να συμπεριφέρονται στα παιδιά τους με πανομοιότυπο τρόπο, αλλά οφείλουν να προσαρμόζουν τη συμπεριφορά τους στις ανάγκες κάθε παιδιού χωριστά. Πρέπει, βεβαίως, να αντιμετωπίζουν τα παιδιά τους ως ξεχωριστά άτομα και σε ό,τι αφορά το σχολείο. Έτσι δεν θα περιμένουν από όλα τα παιδιά τους την ίδια σχολική επίδοση, γιατί ακόμα και τα αδέρφια δεν έχουν τις ίδιες νοητικές ικανότητες. Δεν είναι βέβαια κακό να ζητάνε από τα παιδιά να βάζουν τα δυνατά τους και να αφιερώνουν χρόνο και κόπο, για να τα πάνε καλά στο σχολείο. Καλοί όμως γονείς (και καλό σχολείο) είναι εκείνοι οι γονείς (και εκείνο το σχολείο) που παίρνουν το παιδί από εκεί που βρίσκεται και το βοηθούν να φτάσει εκεί που μπορεί να φτάσει σύμφωνα με τις δυνατότητές του και όχι σύμφωνα με τα όνειρα και τα σχέδιά τους...

Τα δύσκολα παιδιά

Τι συμπεριφορά όμως να έχουν οι γονείς με τα παιδιά δύσκολης ιδιοσυγκρασίας, με τα «δύσκολα παιδιά»; Τα χαρακτηριστικά ενός δύσκολου παιδιού (τάση για υπερδραστηριότητα, παρορμητικότητα, επιθετικότητα, ευερεθιστότητα, τάση να βρίσκει ανιαρές τις συνηθισμένες δραστηριότητες, αναζήτηση διέγερσης, απουσία φόβου για πιθανό τραυματισμό, αναισθησία στα συναισθήματα των άλλων, κ.ά.) προκαλούν σοβαρά προβλήματα και δυσκολίες στους γονείς. Το μόνο, ωστόσο, που έχουν οι γονείς να κάνουν σε αυτές τις περιπτώσεις είναι να αντιληφθούν τη δύσκολη ιδιοσυγκρασία, να την αποδεχτούν και να προσαρμόσουν τη συμπεριφορά τους στις ανάγκες του παιδιού τους. Ένα επιφυλακτικό παιδί δεν μπορεί να σταματήσει να είναι επιφυλακτικό, ένα ζωηρό δεν θα σταματήσει να είναι ζωηρό και ένα παιδί που φοβάται δεν μπορεί να σταματήσει να φοβάται. Η δύσκολη ιδιοσυγκρασία του παιδιού τους τους ενοχλεί, αλλά δυστυχώς δεν πρέπει να περιμένουν ότι το παιδί θα αλλάξει για να τους κάνει τη ζωή εύκολη. Αυτοί πρέπει να προσπαθήσουν να αλλάξουν την κατάσταση που το κάνει να αντιδρά άσχημα. Π.χ. αν το παιδί είναι ζωηρό και υπερδραστήριο θα πρέπει να επιλέξουν περιβάλλον και δραστηριότητα, που θα του επιτρέπουν να τρέχει τριγύρω και να ξεθυμαίνει –ένα τέτοιο παιδί δεν μπορεί κανένας να το βάλει να καθίσει φρόνιμα στην καρέκλα μιας ταβέρνας και να μην ενοχλεί τους άλλους. Αν πάλι τρομάζει εύκολα, δεν πρέπει να το εκθέτουν σε πράγματα και καταστάσεις που το τρομάζουν. Όταν το παιδί είναι μικρότερο από 7-8 χρονών δεν πρέπει επ' ουδενί να αντιμετωπίζει καταστάσεις που έρχονται σε σύγκρουση με την ιδιοσυγκρασία του. Μετά την ηλικία των 7-8 χρονών, όμως, είναι κάπως πιο εύκολο να το εκπαιδεύσουμε, για να μπορέσει να ξεπεράσει τα προβλήματά του. Εννοείται ότι, αν το πρόβλημα του παιδιού είναι έντονο, θα πρέπει να ζητείται η γνώμη του ειδικού παιδοψυχιάτρου/ψυχολόγου, πριν την αναφερόμενη ηλικία.

Δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα ΝΕΟΣ ΑΓΩΝ στις 04/03/2015